

Митрополит Волоколамський Іларіон звершив відспівування художника-реставратора А. М. Овчиннікова

19 квітня 2021 року в московському храмі на честь ікони Божої Матері "Всіх скорботних Радість", що на Великій Ординці, голова Відділу зовнішніх церковних зв'язків Московського Патріархату митрополит Волоколамський Іларіон звершив відспівування заслуженого діяча мистецтв РСФСР, видатного російського художника-реставратора і педагога Адольфа Миколайовича Овчиннікова.

У відспівуванні взяли участь гості з Грузинської Православної Церкви - митрополит Ахалкалакський, Кумурдойський і Карський Миколай і окормляючий грузинську діаспору в Москві протоієрей Кахабер Гоготішвілі, а також клірики храму.

Перед початком чину відспівування митрополит Іларіон оголосив співчуття Святішого Патріарха

Московського і всієї Русі Кирила друзям, колегам і учням спочилого.

В архіпастирському слові до присутніх в храмі владика Іларіон сказав:

"Спочилий Адольф Миколайович (в хрещенні - Миколай) був людиною, яка все життя вчилася та вчила.

Він вчився через копіювання давніх ікон і фресок, ніколи не соромився бути простим і скромним копіїстом, тому що все своє життя осягав премудрість іконописання, яка полягає не лише в техніці, але і в проникненні до самого духу іконописного мистецтва. Він казав, що ікона створюється не лише для того, щоби ми на неї дивилися, але і для того, щоби вона дивилася на нас. Він нагадував нам про те, що Христос є світло, і це світло через ікони Христа, через ікони святих, які наслідували Спасителю, передається кожній людині.

Але для того, щоби передати це світло, існує і спеціальна техніка. Вона полягає в тому, що особливим чином змішуються фарби, які виготовляються з натуральних матеріалів, особливим чином кладуться лінії на іконну дошку. Саме завдяки особливій техніці, проникненню до сутності і духу якої Адольф Миколайович присвятив все своє життя, ікони оживають. І вони - не мертві копії, які можна виготовити і фабричним способом, а вікно до іншого світу, про що казав у свій час отець Павло Флоренський.

У важки радянські роки нікому не було справи не тільки до ікон, але і взагалі до Церкви і церковного життя. Релігія тоді сприймалася виключно як пережиток минулого, з нею боролися, стверджуючи, що релігія скоро відіме і нічого від неї не залишиться. Руйнувалися храми, безжально знищувалися або розпродавалися пам'ятники давнього мистецтва. Все своє життя Адольф Миколайович присвятив порятунку цих пам'ятників. Ним були врятовані ікони, які без його участі були би назавжди втрачені. Він також створив копії-реконструкції втрачених ікон, які дозволяють витворити образи.

Адольф Миколайович був не лише копіїстом, але і справжнім художником. Він говорив, що довгі роки потрібно вчитися копіювати для того, щоби потім навчитися писати ікони. Жоден давній іконописець не створював копії. Кожна ікона, яку він писав, була витвором канонічного мистецтва, але в той же час вона не була точною копією будь-якої іншої ікони.

Реставраційної копії Адольф Миколайович присвятив все своє життя. Виховував багато учнів, створив власну школу іконописання, реставрації давнього живопису. Він приділяв увагу не тільки

давньоруському візантійському живопису, але і грузинському, і багато років присвятив копіюванню і реставрації чудових грузинських фресок, наприклад, унікальних фресок XII століття в монастирі Бетанія.

Сьогодні ми проводжаємо в останній шлях цю дивну, яскраву людину. Будемо молитися про те, щоби Господь пробачив їй гріхи вільні і невольні, тому що немає людини, яка жива буде і не згрішить. Будемо молитися про те, щоби Господь прийняв його у Свої Небесні оселі, а тут, на землі, сотворив йому вічну пам'ять".

Після закінчення панахиди митрополит Ахалкалакський, Кумурдойський і Карсський Миколай, який протягом багатьох років знав А. М. Овчиннікова і дружив з ним, прочитав дозвільну молитву над померлим і поділився своїми спогадами з присутніми.

"Я вдячний російському народові за те, що він зростив такого сина", - сказав грузинський ієрарх. - З його відходом завершилася значна епоха не лише для Росії, не лише для Грузії, але і для всього православного світу".

Митрополит Миколай розповів, що відомий реставратор протягом багатьох років жив в Грузії, займаючись відновленням і копіюванням давніх ікон та фресок. Він також нагадав, що А. М. Овчинніков стояв у витоків сучасної школи реставрації церковного мистецтва в Грузії, оскільки значна частина сучасних грузинських реставраторів в тій чи іншій ступені є учнями А. М. Овчиннікова, і проходили в нього навчання в Москві або в Тбілісі.

"Фактично можна сказати, що школа реставрації та іконопису заснована на досвіді Адольфа Миколайовича, - підкреслив грузинський архіпастир. - Мені пощастило спілкуватися і з його учнями, і з ним особисто".

З особливим теплом митрополит Миколай розповів про людські якості померлого, відзначивши його мудрість, глибину бачення життя, точність і вагомість суджень, талант педагога.

Джерело: <https://mospat.ru/ua/news/87041/>